

ภาษาและเนื้อหาพาดหัวข่าวเกี่ยวกับประเทศไทย ในเว็บไซต์ข่าวของ Deutsche Welle

บุญญา พรหมสาขา ณ สกลนคร*
สาขาวิชาภาษาตะวันตก คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์และอธิบายโครงสร้างภาษาเยอรมัน ทั้งยังศึกษารูปแบบและลักษณะเนื้อหาในพาดหัวข่าวเกี่ยวกับประเทศไทยในหนังสือพิมพ์ออนไลน์ Deutsche Welle (DW) โดยนำข้อมูลพาดหัวข่าวที่เผยแพร่ในเว็บไซต์ www.dw.com ระหว่างเดือนกันยายน 2560–สิงหาคม 2561 จำนวน 50 หัวข้อมาใช้ในการศึกษา ผลการศึกษาพบว่าในพาดหัวข่าวมีการใช้ประโยคบอกเล่า ประโยคคำถาม ประโยคที่มีคำกริยากรรมจาก และวลีหรือกลุ่มคำ โดยรูปแบบที่นิยมใช้มากที่สุดคือประโยคบอกเล่า รองลงมาคือวลีหรือกลุ่มคำ ส่วนประโยคคำถามมีการใช้ในพาดหัวขำน้อยที่สุด การพาดหัวข่าวในเว็บไซต์ข่าวของ Deutsche Welle ได้ใช้รูปแบบการพาดหัวข่าวแบบเสมอหน้า (Flush Left) พาดหัวข่าวลักษณะนี้ทุกบรรทัดจะวางชิดขอบคอลัมน์ ด้านซ้ายเสมอทั้งหมด อาจมีความยาว 1–3 บรรทัด แต่ละบรรทัดมีความยาวไม่เท่ากันได้ โดยในช่วงระยะเวลาดังกล่าวมีการเสนอข่าวเกี่ยวกับกลุ่มเด็กติดถ้ำหลวงมากที่สุด และไม่พบพาดหัวข่าวเกี่ยวกับบั้งไฟและกีฬา ในช่วงที่มีเนื้อหาคล้ายคลึงกันมีการใช้คำศัพท์ที่มีความหมายเหมือนกัน มีการใช้คำขยายเพื่อให้ข้อความกระชับแต่ยังคงสามารถสื่อถึงเนื้อหาในข่าวได้

คำสำคัญ: พาดหัวข่าวเยอรมัน, พาดหัวข่าว, ข่าวออนไลน์

*อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาตะวันตก (หลักสูตรวิชาภาษาเยอรมันเพื่ออาชีพ) คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Languages and Contents about Thailand in Headlines of Deutsche Welle's News Website

Boonma Brahmasakha

Department of Western Languages, Faculty of Humanities and Social Sciences
Khon Kaen University

Abstract

This article describes the structure and content of headlines concerning Thailand in the Deutsche Welle's online news website. The corpus of this study was 50 German headlines about Thailand published in the mentioned website during September 2017 and August 2018. The results of the study revealed that the declarative sentences, interrogative sentences, sentences with passive voice and phrase were used in the headlines. The news headlines in the form of the declarative sentences are most frequently used, followed by phrases. The headlines in the form of questions were least frequently used. Headlines in website "Deutsche Welle" are used in form Flush Left where the text in every line (1-3) is aligned along the left margin, each line varying in length. During the mentioned time period, the news about the boys trapped in Tham Luang Cave was most frequently reported. Entertainment and sports news headlines were not found. In the news with similar content, vocabularies with the same meanings were used. Modifiers were employed to make messages compact. However, they still could convey the news content.

Keywords : Schlagzeile German, Headline, Online news

บทนำ

สื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) กลายเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวันของผู้คนในยุคดิจิทัล มีการใช้อินเทอร์เน็ตเชื่อมต่อกับระบบเครือข่ายออนไลน์ อาทิ Facebook, Line, Twitter ซึ่งสื่อออนไลน์เหล่านี้มีบทบาทอย่างมากต่อวิถีชีวิตของคนในปัจจุบันมากกว่าในอดีต ในหนังสือพิมพ์รายวัน หนังสือพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Newspaper) หรือการเสนอข่าวออนไลน์ ต้องมีการพาดหัวข่าว (Headline) เป็นองค์ประกอบหลักสำคัญที่บอกประเด็นของข่าวและเป็นด่านแรกที่สามารถดึงดูดให้ผู้อ่านสนใจ ดังนั้นพาดหัวข่าวจึงเป็นตัวช่วยในการตัดสินใจสำหรับผู้อ่านว่าจะอ่านข่าวนั้นต่อหรือไม่ และเพื่อให้การเสนอข่าวดึงดูดความสนใจของผู้อ่านทันต่อเหตุการณ์ สามารถแข่งขันกับสำนักข่าวอื่นได้ วิธีการและรูปแบบการใช้ภาษาและการนำเสนอเนื้อหาข่าวพอส่งเขปในพาดหัวข่าวจึงมีส่วนสำคัญในการจะดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน

สื่อในประเทศเยอรมนีอย่างเช่น Deutsche Welle หรือที่เรียกย่อว่า DW (เดเว) ก็มีการปรับรูปแบบการนำเสนอข่าวเช่นกัน ซึ่ง Deutsche Welle ถือเป็นสถานีวิทยุโทรทัศน์รุ่นบุกเบิกของประเทศที่ถูกก่อตั้งขึ้นตั้งแต่ช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 โดยได้เริ่มออกอากาศตั้งแต่ปี ค.ศ. 1953 มีรูปแบบการนำเสนอข่าวสารที่หลากหลายทั้งทางโทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต หรือแม้แต่วิทยุผ่านดาวเทียม ภาษาที่ใช้ในการออกอากาศทางวิทยุ (DW Radio) มีถึง 29 ภาษา นอกจากนี้ยังให้บริการโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมช่อง DWTV โดยใช้ 4 ภาษาหลักได้แก่ภาษาเยอรมัน ภาษาอังกฤษ ภาษาอาหรับ และภาษาสเปน ในการออกอากาศ ถึงแม้ Deutsche Welle จะมีประสบการณ์การเสนอข้อมูลข่าวสารในรูปแบบที่หลากหลายมายาวนานถึง 65 ปีแล้วก็ตาม แต่ในยุคดิจิทัลการนำเสนอข่าวสารต้องตอบโจทย์ความต้องการของผู้รับข่าวสาร ดังนั้น Deutsche Welle จึงได้มีการเพิ่มช่องทางการนำเสนอข่าวสารทางออนไลน์ผ่านเว็บไซต์ www.dw.com ซึ่งผู้อ่านสามารถเลือกภาษาได้ถึง 30 ภาษา การเสนอข่าวผ่านทางเว็บไซต์นั้นมีการปรับให้การพาดหัวข่าวสั้น กระชับ เพื่อดึงดูดผู้อ่านให้ติดตามอ่านข่าวอย่างต่อเนื่อง

ในส่วนการพาดหัวข่าวภาษาเยอรมัน เนื่องจากภาษาเยอรมันมีลักษณะโครงสร้างทางภาษาเฉพาะ จึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจในการศึกษาลักษณะโครงสร้างภาษาและเนื้อหาของการพาดหัวข่าว บทความวิชาการนี้มีจุดประสงค์ที่จะอธิบายโครงสร้างภาษาและเนื้อหาของการพาดหัวข่าวที่เกี่ยวกับประเทศไทยในเว็บไซต์ข่าวออนไลน์ของ Deutsche Welle เท่านั้น โดยยกตัวอย่างการพาดหัวข่าวในสื่อดังกล่าวที่เผยแพร่มาแล้วเป็นระยะเวลา 1 ปี คือ ระหว่างวันที่ 1 กันยายน 2560 – 31 สิงหาคม 2561 จำนวน 50 ข่าว อย่างไรก็ตามจากการใช้คำค้นหาคำว่า “Thailand” ยังพบว่ามีข่าวที่เชื่อมโยงเกี่ยวกับประเทศไทยเพียงบางส่วนของข่าว ซึ่งจะไม่นำมาเป็นตัวอย่างข้อมูลการวิเคราะห์ครั้งนี้

พาดหัวข่าว

ดุรุณี หิรัญรักษ์ (2530) ระบุว่าหนังสือพิมพ์มีส่วนประกอบสำคัญ 4 ส่วน คือ พาดหัวข่าว (Headline) ความนำ (Lead) ส่วนเชื่อม (Neck) และส่วนเนื้อเรื่อง (Body) พาดหัวข่าวถือว่าเป็นหัวใจสำคัญในการนำสู่เนื้อหาของข่าว หน้าที่และวัตถุประสงค์หลักของพาดหัวข่าว คือการสร้างความสนใจและดึงดูดให้ผู้อ่านอยากอ่านข่าว ด้วยคำหรือข้อความที่สะดุดตาชวนติดตาม และเป็นส่วนที่บอกสาระสำคัญของข่าว การพาดหัวข่าวที่ดีจะช่วยให้ผู้อ่านประหยัดเวลา สามารถรู้ได้ทันทีว่าเป็นข่าวเกี่ยวกับเรื่องอะไร และสามารถบอกถึงความสำคัญของแต่ละข่าวได้โดยดูจากขนาดของตัวอักษรที่ใช้พาดหัวข่าว นอกจากนี้ภาษาในพาดหัวข่าวมีความแตกต่างไปจากภาษาที่ใช้โดยทั่วไป เพราะเป็นการนำสาระสำคัญของข่าวมาเขียนสรุปให้น่าสนใจ ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย ไม่กำกวม ใช้คำสั้น กระชับรัดกุมที่สามารถดึงดูดความสนใจและความอยากรู้อยากเห็นของผู้อ่านได้ ตามหลักทฤษฎีทางวารสารศาสตร์พาดหัวข่าวที่ดีต้องบอกประเด็นสำคัญของข่าวว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ ทำไม และอย่างไร

Gehr (2016) ได้อธิบายถึงหน้าที่ของพาดหัวข่าวว่า พาดหัวข่าวมีหน้าที่ในเชิงจิตวิทยาเพื่อกระตุ้นปลุกเร้าความสนใจของผู้อ่านข่าว พาดหัวข่าวในหนังสือพิมพ์จะอยู่ส่วนบนสุดของข่าวและมีขนาดที่แตกต่างกันตามความสำคัญของข่าว รูปแบบการเขียนพาดหัวข่าวในสื่อหนังสือพิมพ์มีหลากหลาย ในขณะที่รูปแบบการพาดหัวข่าวออนไลน์มักนิยมใช้การพาดหัวข่าวสองลักษณะนั่นคือ 1) แบบหัวข่าวบรรทัดเดียว

เต็มคอลัมน์ (Cross Line) และ 2) แบบหัวข่าวเสมอน้ำ (Flush Left) ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับขนาดของพื้นที่ที่จะนำเสนอข่าว (สุทธิดา นาคเจริญ, 2559: 149-151)

พาดหัวข่าวในเว็บไซต์ข่าวของ Deutsche Welle ใช้รูปแบบการพาดหัวข่าวแบบเสมอน้ำ (Flush Left) ซึ่งการพาดหัวข่าวลักษณะนี้ ทุกบรรทัดจะวางชิดขอบคอลัมน์ด้านซ้ายเสมอกันหมด อาจมีความยาว 1-3 บรรทัด แต่ละบรรทัดมีความยาวไม่เท่ากัน นอกจากข้อจำกัดเรื่องรูปแบบการพาดหัวข่าวแล้ว ยังมีข้อจำกัดที่เกี่ยวกับพฤติกรรมของกลุ่มผู้อ่านข่าว ภาษาที่ใช้ในพาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์กับข่าวออนไลน์อาจมีความแตกต่างกัน เพราะกลุ่มผู้อ่านข่าวในหนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มผู้สูงอายุและผู้ใหญ่วัยทำงาน ในขณะที่ผู้อ่านข่าวผ่านสื่อออนไลน์เป็นกลุ่มวัยหนุ่มสาวและวัยทำงาน ดังนั้นการพาดหัวข่าวในสื่อออนไลน์จึงให้ความสนใจต่อพฤติกรรมและ ลักษณะของกลุ่มผู้อ่านมากกว่า เพื่อตอบโจทยความต้องการของผู้อ่านกลุ่มนี้ ซึ่งมักมีอาการสมาธิสั้นและต้องการรับรู้ข่าวสารอย่างรวดเร็ว ภาษาที่ใช้ในพาดหัวข่าวจึงต้องกระชับ ได้ใจความ และสามารถดึงดูดให้อยากอ่านข่าว

โครงสร้างภาษาเยอรมัน

ภาษาเยอรมันเป็นภาษาที่มีโครงสร้างประโยคซับซ้อน คำนามมีเพศ คำนำหน้านาม (Artikel) มีการเปลี่ยนแปลงตามเพศ (Genus) พจน์ (Singular/ Plural) และการก (Kasus) มีการผันส่วนท้ายหรือเปลี่ยนรูปของคำให้สอดคล้องถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ เช่น คำนามเมื่อเปลี่ยนพจน์ คำกริยาที่ต้องผันตามประธาน คำคุณศัพท์เมื่อทำหน้าที่ขยายหน้าคำนาม หรือแม้กระทั่งคำนำหน้าคำนามเองก็มีการผันเปลี่ยนรูปตามเช่นกัน

ตัวอย่าง

1. Das Hotel hat eine ruhige Lage.
2. Den kleinen Schrank finde ich teuer.

ใน (1) Das = คำนำหน้านาม (แบบชี้เฉพาะสำหรับเพศกลาง เอกพจน์)

Hotel = คำนามเอกพจน์ (ทำหน้าที่ประธาน) hat = คำกริยา haben (ทำหน้าที่ภาคแสดง)
ผันตามประธานเอกพจน์ บุรุษที่ 3) eine = คำนำหน้านาม (แบบไม่ชี้เฉพาะ เพศหญิง

ทำหน้าที่เป็นกรรมกรกร Akkusativ) ruhige = คำคุณศัพท์ (ขยายคำนาม Lage ส่วนท้ายผันตามเพศ พจน์และการกของคำนามซึ่งเป็นเพศหญิงเอกพจน์)

ใน (2) Den = คำนำนาม (แบบชี้เฉพาะ ทำหน้าที่เป็นกรรมกรกร Akkusativ) kleinen = คำคุณศัพท์ (ขยายคำนาม Schrank ส่วนท้ายผันตามเพศ พจน์และการกของคำนาม) Schrank = คำนามเพศชาย (ทำหน้าที่กรรมกรกร Akkusativ) finde = คำกริยา finden (ผันตามประธานเอกพจน์บุรุษที่ 1) ich = ประธาน (เอกพจน์บุรุษที่ 1) teuer = คำคุณศัพท์

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่าภาษาเยอรมันมีการผันหรือเปลี่ยนรูปคำตามหลักไวยากรณ์เพื่อแสดงคุณสมบัติและหน้าที่ของคำที่อยู่ในประโยค มีการนำคำมาประกอบเข้าด้วยกันเป็นกลุ่มคำที่ใหญ่ขึ้น เช่น eine ruhige Lage หรือ den kleinen Schrank การรวมกลุ่มคำลักษณะนี้เป็นแบบนามวลี (Nominalphrase) นอกจากนามวลีแล้วยังมีกลุ่มคำหรือวลีลักษณะอื่นที่พบได้บ่อยในภาษาเยอรมัน อาทิ บุพบทวลี (Präpositionalphrase) กริยาวลี (Verbalphrase) ทั้งนี้คำที่มารวมกันเป็นกลุ่มคำต้องเป็นไปตามหลักไวยากรณ์หรือตามกฎของวากยสัมพันธ์ เนื่องจากแต่ละคำมีบทบาทหน้าที่ของตนเองตามหลักไวยากรณ์ ทำให้การเรียงคำในประโยคของภาษาเยอรมันสามารถสลับตำแหน่งคำได้โดยที่ความหมายไม่เปลี่ยนแปลง ซึ่งต่างจากภาษาไทยประโยค “ฉันตบยุง” ของภาษาไทยไม่สามารถสลับตำแหน่งเป็น “ยุง-ตบ-ฉัน” ได้เลย เพราะจะทำให้ความหมายเปลี่ยน ขณะที่ภาษาเยอรมันสามารถทำได้ เนื่องจากคำที่นำมาเรียงเป็นประโยคนั้นถึงแม้ว่าได้มีการผันเปลี่ยนรูปแต่ยังคงแสดงหน้าที่ของคำตามหลักไวยากรณ์ จึงทำให้รู้หน้าที่ของคำและสามารถบอกได้ว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร (พรสวรรค์ วัฒนางกูร, 2553: 8-9) ในประโยค (2) Den kleinen Schrank finde ich teuer. ประโยคนี้วางตำแหน่งกรรมกรกร Akkusativ (den kleinen Schrank) ก่อนประธาน (ich) โดยมีคำกริยา (finde) ที่ผันตามประธานและอยู่ในตำแหน่งที่สองของประโยค ถึงแม้ว่าภาษาเยอรมันจะสามารถสลับตำแหน่งของคำได้ แต่เชื่อว่าคำทุกคำจะสามารถสลับตำแหน่งได้อย่างเสรี เนื่องจากคำบางประเภทมีตำแหน่งตายตัวในประโยค เช่น คำกริยา ซึ่งในประโยคบอกเล่าคำกริยาต้องอยู่ตำแหน่งที่สองเสมอ ในขณะที่คำกริยาในอนุประโยคจะอยู่ท้ายประโยค หรือในประโยคที่อยู่ในรูปอดีตกาล (Perfekt)

ประกอบด้วยคำกริยาสองส่วน ส่วนแรกเป็นคำกริยาช่วย (haben และ sein) จะผันตามประธานและอยู่ตำแหน่งที่สอง คำกริยาส่วนที่สองคือคำกริยาช่องสาม (Partizip Perfekt) ต้องวางอยู่ท้ายประโยค

ประเด็นดังกล่าวข้างต้น เอนก กิมสุวรรณ (2551) ได้อธิบายในหนังสือ วากยสัมพันธ์เยอรมันเกี่ยวกับเรื่องของปฏิภาค (Korrespondenz) ซึ่งหมายถึงความคล้อยตามของคำในประโยค และการกำกับ (Rektion) โดยจะมีความคล้อยตามของคำที่เรียงต่อกัน 2 กรณีคือ 1) คำนำหน้าคำนาม- คำคุณศัพท์- คำนาม และ 2) ประธาน-ภาคแสดง ซึ่งแต่ละคำที่เรียงกันต้องมีความสอดคล้องกัน มีการกำกับ มีการผันหรือการเปลี่ยนรูปตามหลักไวยากรณ์ ยกตัวอย่างเช่น

3. **Einen guten Job** findet man nicht einfach.

4. **Das Kind** weint.

(ประธาน=คำนามเอกพจน์ บุรุษที่ 3 คำกริยา=เอกพจน์ บุรุษที่ 3)

5. **Die Kinder** weinen.

(ประธาน=คำนามพหูพจน์ บุรุษที่ 3 คำกริยา=พหูพจน์ บุรุษที่ 3)

นามวลีใน (3) Einen guten Job มีความคล้อยตามกันตามเพศ การก และ พจน์ของคำนาม หากมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น คำภายในนามวลีนี้ต้องเปลี่ยนแปลงคล้อยตามไปด้วย เช่น เปลี่ยนเพศคำนาม คำนำหน้าคำนามและคำคุณศัพท์ก็ต้องเปลี่ยนไปด้วยเช่นกัน หรือในกรณีของพจน์คำนามใน (4) das Kind ซึ่งเป็นเอกพจน์ ถ้าเปลี่ยนเป็นพหูพจน์เช่นใน (5) คำกริยาที่ทำหน้าที่เป็นภาคแสดงต้องเปลี่ยนหรือผันให้สอดคล้องตามพจน์ของประธานที่เปลี่ยนเช่นกัน นอกจากนี้แล้วการวางตำแหน่งคำกริยาในประโยคจะมีความแตกต่างกันตามประเภทของประโยค เช่น ประโยคบอกเล่า คำกริยาจะอยู่ในตำแหน่งที่สองมีการผันเปลี่ยนรูปให้สอดคล้องตามประธาน แต่หากเป็นประโยคคำถามแบบ Satzfrage (Yes/No Question) ตำแหน่งของคำกริยาจะอยู่ตำแหน่งแรกหรือต้นประโยค เนื่องจากประโยคในภาษาเยอรมันมีหลายรูปแบบ เพื่อให้เห็นลักษณะการวางตำแหน่งคำกริยาได้อย่างชัดเจน จึงขอยกตัวอย่างประโยคในรูปแบบต่างๆ พอสังเขปดังนี้

ประโยคบอกเล่า (Aussagesatz)

6. Der Mann **arbeitet** bei Lufthansa.
7. Der Mann **spricht**^{V1} kein Deutsch, obwohl er aus Deutschland **kommt**^{V2}.
8. Das Kind **wird**^{V1} (von der Mutter) **angezogen**^{V2}.

ประโยคคำถาม (Fragesatz)

9. Woher kommt er? Wortfrage (Wh-Question)
10. Kommen Sie aus Deutschland? Satzfrage (Yes/No-Question)

ประโยคคำสั่งหรือขอร้อง (Imperativsatz)

11. **Helfen** Sie mir bitte!

ใน (7) ใช้คำสันธาน “obwohl” เชื่อมประโยคหลักกับอนุประโยคเข้าด้วยกัน ตำแหน่งคำกริยาในประโยคหลักอยู่ตำแหน่งที่สอง ส่วนคำกริยาในอนุประโยคจะวางไว้ท้ายประโยค ประโยคใน (8) เป็นประโยคที่มีการใช้ประเภททางไวยากรณ์ของคำกริยาเป็นกรรมวาจก ซึ่งในโครงสร้างของประโยคจะมีคำกริยาสองส่วนเช่นกัน โดยส่วนแรก (V1) เป็นคำกริยาช่วย (werden) วางอยู่ตำแหน่งที่สองเสมอ และมีการผันที่สอดคล้องกับบุรุษ พจน์ ของประธานในประโยค คำกริยาส่วนที่สอง (V2) เป็นคำกริยาที่มีการเปลี่ยนรูปเป็นกริยาช่อง 3 (angezogen) และจะวางอยู่ท้ายประโยค ประโยค (10) และ (11) หากเปรียบเทียบกันจะเห็นว่าประโยคทั้งสองรูปแบบมีความเหมือนกันคือ ขึ้นต้นด้วยคำกริยา แต่จะต่างกันตรงเครื่องหมายท้ายประโยค ในการเขียนสามารถแยกประโยคทั้งสองนี้ด้วยเครื่องหมาย แต่หากเป็นการพูดต้องสังเกตที่น้ำเสียงท้ายประโยค ถ้าเป็นประโยคคำถามเสียงท้ายประโยคจะขึ้นเสียงสูง ขณะที่ประโยคคำสั่งหรือขอร้องเสียงท้ายประโยคจะลงเสียงต่ำ

นอกจากนี้ภาษาเยอรมันยังนิยมใช้วลีหรือกลุ่มคำต่าง ๆ ในประโยค ซึ่งลักษณะการนำคำมาเรียงร้อยต่อกันในลักษณะของวลีนั้นมีหลายแบบด้วยกัน เอนก กิมสุวรรณ (2552: 74) ได้อธิบายถึงการเรียกชื่อวลีต่าง ๆ ว่าให้เอาแกนเป็นตัวกำหนด ถ้าแกนเป็นคำชนิดใด วลีจะต้องเป็นชนิดเดียวกับแกนเสมอ เช่น

der Hund เป็นนามวลี (เนื่องจาก Hund เป็นแกน ประเภทคำนาม)
mit dem Hund เป็นบุพบทวลี (เนื่องจาก mit เป็นแกน ประเภทคำบุพบท)

เอนกгимสุวรรณ (2551) และ Salifou Traoré (2553) ได้อธิบายถึงประเภทต่างๆ ของวลี ซึ่งสามารถจัดแบ่งได้ 5 ประเภท ได้แก่

1. นามวลี (Nominalphrase) ประกอบด้วยคำนามเป็นแกน และมีส่วนขยาย (ตัวเชื่อม) ได้หลายรูปแบบ เช่น คำคุณศัพท์ **das kleine Kind** ขยายด้วยคำบุพบทวลี เช่น **das kleine Kind auf dem Spielplatz** หรือขยายด้วยประโยค เช่น **das Kind, das auf dem Spielplatz spielt.**

2. กริยวลี (Verbalphrase) ประกอบด้วยคำกริยาเป็นแกน และมีส่วนเติมเต็ม (ตัวเชื่อม) เช่น บุพบทวลี **(Ich) fahre nach Hause.** หรือขยายด้วยประโยค เช่น **(Ich) glaube, dass er heute kommt.**

3. บุพบทวลี (Präpositionalphrase) ประกอบด้วยบุพบทเป็นแกน ส่วนขยาย (ตัวเชื่อม) อาจเป็นคำนาม เช่น **mit dem Zug** หรือขยายด้วยคำสรรพนาม เช่น **mit ihm**

4. คุณศัพท์วลี (Adjektivphrase) ประกอบด้วยคำคุณศัพท์เป็นแกน และมีส่วนขยาย (ตัวเชื่อม) เช่น **(Das Bild ist) ziemlich bunt.**

5. วิเศษณ์วลี (Adverbphrase/Adverbialphrase) ประกอบด้วยคำกริยาวิเศษณ์ และส่วนขยาย (ตัวเชื่อม) เช่น **ganz hinten** หรือ **(Er kommt) sehr oft.**

จากตัวอย่างวลีประเภทต่างๆ ข้างต้น จะพบว่าวลีนั้นอาจมีส่วนขยายด้วยคำเพียงคำเดียว หรืออาจมีส่วนขยายในลักษณะวลีซ้อนวลีก็ได้

โครงสร้างภาษาและลักษณะเนื้อหาของพาดหัวข่าวในเว็บไซต์ข่าวของ Deutsche Welle

ภาษาในพาดหัวข่าวแตกต่างจากภาษาที่ใช้โดยทั่วไป เช่น มีการตัดคำให้สั้น มีการละประธาน มีการละเว้นคำเชื่อม คำสันธาน หรือส่วนขยายของประโยค มักมีลักษณะเป็นประโยคความเดียวมากกว่าประโยคความซ้อน มีการใช้คำแสดง คำเฉพาะสมัย เพื่อดึงดูดความสนใจ คำที่ใช้มักอยู่ในกระแสนิยม รวมถึงมีการใช้ฉายาหรือชื่อเล่นของบุคคล ซึ่งพาดหัวข่าวลักษณะนี้เป็นส่วนหนึ่งในการสร้างสีสันเพื่อดึงดูดความสนใจของ

ผู้อ่าน (สุรัตน์ ศรีราษฎร์, 2546) นอกจากนั้นภาษาในพาดหัวข่าวต้องมีความสอดคล้องกับประเภทของข่าว ภาษาต้องกระชับ ได้ใจความ และสามารถดึงดูดความสนใจ

เนื้อหาส่วนต่อไปนี้จะอธิบายโครงสร้างภาษาและลักษณะเนื้อหาจากตัวอย่างพาดหัวข่าวในเว็บไซต์ข่าวของ Deutsche Welle (www.dw.com) โดยอาศัยหลักการทางภาษาศาสตร์ด้านการจัดแบ่งประเภทประโยคจากลักษณะโครงสร้างของพาดหัวข่าวที่เกี่ยวข้องกับประเทศไทย ซึ่งมีลักษณะการใช้โครงสร้างภาษาและเนื้อหา ดังนี้

1. โครงสร้างภาษาในพาดหัวข่าว

การวิเคราะห์โครงสร้างภาษาในพาดหัวข่าวในเว็บไซต์ข่าวของ Deutsche Welle พบว่าลักษณะข้อความที่ใช้ในพาดหัวข่าว มี 4 รูปแบบ ทั้งนี้ไล่เรียงจากความถี่ที่พบในพาดหัวข่าว¹ตามลำดับ คือ

1.1 รูปแบบประโยคบอกเล่า (Aussagesatz)

จากการศึกษาพบว่ามีการใช้รูปประโยคแบบบอกเล่า (Aussagesatz) ร้อยละ 48 ของตัวอย่างพาดหัวข่าวที่นำมาศึกษา มีลักษณะเป็นประโยคความเดียว (เอกรรณประโยค) โดยประโยคที่ใช้ในพาดหัวข่าวประกอบด้วย ประธาน+กริยา+กรรม และรูปประโยคที่ประกอบด้วย ประธาน+กริยา เพื่อให้ข้อความชัดเจน กระชับ พาดหัวข่าวทั้งสองแบบมีการใช้ส่วนขยาย อาทิ นามวลี (Nominalphrase) บุพบทวลี (Präpositionalphrase) นอกจากนี้ยังพบว่าการพาดหัวข่าวด้วยรูปประโยคบอกเล่า นั้น จะมีลักษณะที่ต่างไปจากหลักการเขียนประโยคบอกเล่าปกติ นั่นคือไม่มีการใส่เครื่องหมายหัวภาค (.) ปิดท้ายประโยค และในบางครั้งมีการละคำนำหน้านาม (Artikel) เครื่องหมายอัญประกาศที่พบในข่าวออนไลน์ของ Deutsche Welle นั้น ไม่ได้ใช้เครื่องหมายตามรูปแบบเฉพาะของเยอรมัน („...“) แต่ใช้แบบสากลทั่วไป („...“) คำกริยาถูกผันให้อยู่ในรูปปัจจุบันกาล มีการใช้คำกริยาช่วยเพื่อบ่งบอกอนาคต („werden“)

¹ตัวอย่างของพาดหัวข่าวทั้งหมดในบทความนี้ได้สืบค้นเมื่อวันที่ 30 มกราคม 2561 จาก <https://www.dw.com/de/thailand/t-17292885>

ตัวอย่างพาดหัวข่าว

แบบที่ 1 ประโยคที่ประกอบด้วย ประธาน+กริยา (ประธาน=ตัวเข้ม
คำกริยา = ชัดเส้นใต้)

12. Nach Sperrung: **Korallen in Thailand Maya Bay** blühen auf
(Available: <https://p.dw.com/p/346VH>)

13. **Das Höhlen-Drama von Thailand** geht in die zweite Woche
(Available: <https://p.dw.com/p/30a5M>)

14. **Jungen in Thailändischer Höhle** müssen wohl nach lange warten
(Available: <https://p.dw.com/p/2ysVk>)

พาดหัวข่าว (12)–(14) ประธานของประโยค (ตัวเข้ม) มีลักษณะเป็นกลุ่มคำนาม (Substantivgruppe) หรือที่เรียกว่านามวลี (Nominalphrase) โดยส่วนมากพบส่วนขยายคำนามที่เป็นบุพบทวลี ใน (14) มีโครงสร้างทางไวยากรณ์ที่ซับซ้อน คือ Jungen in Thailändischer Höhle เป็นนามวลี มีคำว่า Jungen เป็นแกน มีส่วนขยายเป็นบุพบทวลี in Thailändischer Höhle มีคำว่า in เป็นแกน และส่วนขยายหลังคำบุพบทมีลักษณะเป็นนามวลี โดยมีคำว่า Höhle เป็นแกน มีคำคุณศัพท์ Thailändischer ขยายหน้าคำนาม Höhle ซึ่งเป็นคำนามเพศหญิง ตามหลักไวยากรณ์ของเยอรมันต้องมีความคล้ายตามของคำในประโยค (Korrespondenz) นั่นคือ คำคุณศัพท์ที่ขยายอยู่ข้างหน้าคำนามจะต้องถูกผันให้ถูกต้องตามหลักการผันส่วนท้ายของคำคุณศัพท์ (Adjektivendung) ใน (12) และ (14) ไม่มีการใช้คำนำหน้าคำนามเพื่อระบุเพศ พจน์ การกของคำนาม Sperrung และ Jungen

แบบที่ 2 รูปประโยคที่ประกอบด้วย ประธาน+กริยา+กรรม
(ประธาน=ตัวเข้ม คำกริยา=ชัดเส้นใต้ กรรม=ตัวเอน)

15. **Sturm** nähert sich *Urlaubsinsel Ko Samui*
(Available: <https://p.dw.com/p/2pdiH>)

16. **Thailand** verbietet *Rauchen* am Strand
(Available: <https://p.dw.com/p/2lcSj>)

17. Tourist gibt Stein an Thai-Tempel zurück

(Available: <https://p.dw.com/p/2s9Ij>)

พาดหัวข่าว (15) – (17) คำนามที่ทำหน้าที่ประธานเป็นคำโดดไม่มีส่วนขยาย คำกริยาในภาคแสดงวางอยู่ตำแหน่งที่สองและกาลเป็นปัจจุบัน มีการละคำนำหน้านาม ภาคแสดงใน (15) ใช้คำกริยา “sich nähern” เป็นคำกริยาที่ต้องการส่วนขยายที่ทำหน้าที่เป็นกรรมกรก Dativ ส่วนคำกริยาใน (17) “zurückgeben” มีการผันรูปตามหลัก ไวยากรณ์ เป็นคำกริยาที่มีอุปสรรค (Präfix) แบบแยกได้ การวางตำแหน่งของอุปสรรค จะถูกแยกไปวางท้ายประโยค และคำกริยานี้ต้องการส่วนขยายที่เป็นกรรมกรก Akkusativ และสามารถขยายเพิ่มด้วยกรรมกรก Dativ แต่ในพาดหัวข่าวนี้นี้มีส่วนของกรรมกรก Akkusativ (Stein) และมีการใช้ส่วนขยายที่เป็นกรรมบุพพท (an Thai-Tempel) แทนกรรมกรก Dativ

1.2 รูปแบบวลีหรือกลุ่มคำ

จากการศึกษาพบว่า Deutsche Welle ใช้การพาดหัวข่าวลักษณะนี้ คิดเป็นร้อยละ 34 ของตัวอย่างพาดหัวข่าวที่นำมาศึกษา การพาดหัวข่าวในรูปแบบนี้เป็นการพาดหัวข่าวที่สั้น กระชับ และเข้าใจได้ง่าย ตลอดจนสามารถดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน ซึ่งตรงกับวัตถุประสงค์พาดหัวข่าว วลีที่นำมาใช้ในพาดหัวข่าวมีหลายรูปแบบ อาทิ นามวลี (Nominalphrase) กริยาวลี (Verbalphrase) บุพพทวลี (Präpositionalphrase) นอกจากนั้นยังพบการละคำหรือตัดคำ โดยคำที่มักจะโดนตัดออกไปคือคำกริยาและคำนำหน้าคำนาม

ตัวอย่างพาดหัวข่าว

แบบที่ 1 ส่วนขยายที่คำนามใช้คู่กับคำบุพพทเฉพาะ (Präpositionalergänzung)

18. Die Angst von Buddhisten vor dem Islam

(Available: <https://p.dw.com/p/2v2uQ>)

19. 20 Tote bei Busunglück in Thailand

(Available: <https://p.dw.com/p/2vE9l>)

20. Drei Tote bei Anschlag im muslimischen Süden Thailands

(Available: <https://p.dw.com/p/2rGlq>)

ใน (18) – (20) แม้มีการละคำกริยา แต่ยังสามารถเข้าใจความหมายของพาดหัวข่าวได้ คำนามที่ทำหน้าที่ประธานมีลักษณะของนามวลี มีการใช้คำบุพบทเฉพาะกับคำนาม (Präpositionalergänzung) ที่ทำหน้าที่เป็นประธาน ส่วนขยายเป็นบุพบทวลี โดยใน (18) คำนามในภาคประธานมีส่วนขยายเป็นบุพบทวลีซ้อน (von Buddhisten และ vor dem Islam)

แบบที่ 2 ส่วนขยายที่เป็นนามวลี (Nominalphrase)

21. **Thailändische Jungen-Fußballmannschaft** nicht mehr im Krankenhaus

(Available: <https://p.dw.com/p/31ebA>)

22. **Schwierige Rettung** aus Höhle in Thailand

(Available: <https://p.dw.com/p/30nar>)

23. Thailand: **saubere Alternativen** zu Monokultur und Futtermais

(Available: <https://p.dw.com/p/2wAHJ>)

ใน (21) – (23) มีการละภาคแสดง ประธานของประโยคเป็นคำนามพหูพจน์ มีลักษณะเป็นนามวลี โดยมีคำคุณศัพท์ขยายข้างหน้า ซึ่งมีความคล้อยตามกับคำนามตามหลักไวยากรณ์ เมื่อสังเกตจากส่วนท้ายของคำคุณศัพท์จะทำให้รู้เพศ พจน์ การก ได้ทันทีแม้ไม่มีคำนำหน้าคำนามบ่งบอกเพศหรือพจน์ก็ตาม ทั้งนี้เป็นไปตามกฎการผันคำคุณศัพท์หน้าคำนาม

แบบที่ 3 ส่วนขยายที่เป็นบุพบทวลีซ้อนบุพบทวลี (Präpositionalphrase)

24. **Drei Tote bei Anschlag** im muslimischen Süden Thailands

(Available: <https://p.dw.com/p/2rGlq>)

25. **Etappensieg für Militär** durch Urteil *gegen Yingluck*

(Available: <https://p.dw.com/p/2knB2>)

26. **Urteil im Prozess** gegen **Thailands Ex-Premier** steht bevor

(Available: <https://p.dw.com/p/2ijfV>)

ใน (24) - (26) มีการใช้บุพบทลีช้อนบุพบทลีในพาดหัวข่าว โดยเฉพาะ
ใน (25) มีบุพบทลีช้อนกันถึงสามวลี (für Militär durch Urteil gegen Yingluck)
ซึ่งเป็นการขยายความต่อเนื่อง โดยคำบุพบท “für” ใช้ขยายความเพื่อบอกว่าเพื่อใคร
คำบุพบท “durch” ขยายความเพื่อบอกว่าด้วยวิธีการใด และ คำบุพบท “gegen” ขยายความ
เพื่อบอกว่าใครคือฝ่ายตรงข้ามหรือปฏิปักษ์

แบบที่ 4 วลีที่คำนามใช้คู่กับคำกริยาเฉพาะ (Verbalgefüge)

27. Rettungstaucher: Besser trocken und versorgt in Dunkelheit überleben
als ein Risiko eingehen

(Available: <https://p.dw.com/p/30suFV>)

การขยายนามวลีในลักษณะที่คำนามจำเป็นต้องใช้คู่กับคำกริยาเฉพาะ
(Verbalgefüge) นั้นพบเพียง 1 หัวข่าวเท่านั้น

1.3 รูปแบบที่ใช้คำกริยาในรูปกรรมวาจก

จากการศึกษาพบว่า Deutsche Welle ใช้การพาดหัวข่าวลักษณะนี้
คิดเป็นร้อยละ 12 ของตัวอย่างพาดหัวข่าวที่นำมาศึกษา โดยการพาดหัวข่าวลักษณะนี้
เป็นลักษณะทางไวยากรณ์ของคำกริยา เอนก กิมสุวรรณ (2551) ได้อธิบายว่า กรรมวาจก
มีสองลักษณะคือ กรรมวาจกเน้นการกระทำ (Vorgangspassiv) และ กรรมวาจกเน้น
ที่ผลของการกระทำ (Zustandspassiv) ซึ่งในพาดหัวข่าวเป็นกรรมวาจกแบบเน้นผล
นั่นคือเหตุการณ์นั้นได้สิ้นสุดสมบูรณ์แล้ว ในพาดหัวข่าวพบว่าโครงสร้างกรรมวาจก
มีลักษณะที่แตกต่างจากประโยคกรรมวาจกปกติ คือมีการละคำกริยาช่วย (sein)
ส่วนของคำกริยาในรูป Partizip Perfekt นั้นยังคงมีและวางอยู่ตำแหน่งเดิมคือท้ายประโยค
มีการจบประโยคลักษณะเดียวกับประโยคบอกเล่า ไม่มีการใส่เครื่องหมายมหัพภาค (.)
ปิดท้ายประโยค

ตัวอย่างพาดหัวข่าว

28. Taucher bei Rettungsaktion in thailändischer Höhle ums Leben
gekommen

(Available: <https://p.dw.com/p/30v1N>)

29. Wahre Geschichten, dramatisch **verfilmt**

(Available: <https://p.dw.com/p/31Kfi>)

30. Alle 13 Eingeschlossenen aus Höhle in Thailand **befreit**

(Available: <https://p.dw.com/p/311dg>)

กรรมวาทใน (28) - (30) เป็นกรรมวาทที่เน้นผลของการกระทำ (Zustandspassiv) เหตุการณ์นั้นได้สิ้นสุดสมบูรณ์แล้ว มีลักษณะการละคำกริยาและคำนำหน้านาม เช่นเดียวกับพาดหัวข่าวลักษณะอื่น ซึ่งคำกริยาที่ถูกละสำหรับกรรมวาทแบบเน้นผลคือ “sein” ดังรายละเอียดที่กล่าวมาแล้ว

1.4 รูปแบบประโยคคำถาม (Fragesatz)

จากการศึกษาพบว่ามีการใช้พาดหัวข่าวแบบประโยคคำถามน้อยที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานเขียนของ Gehr (2016) ที่ระบุว่าพาดหัวข่าวในรูปแบบคำถามนั้นพบได้น้อยกว่ารูปแบบอื่น เนื่องจากพาดหัวข่าวต้องนำเสนอข้อเท็จจริง การรายงานข่าวโดยยังเป็นที่สงสัยไม่แน่ใจ จะมีการใช้พาดหัวข่าวเป็นเชิงคำถาม ส่วนคำถามที่ใช้ในพาดหัวข่าวนั้นมีทั้งคำถามที่เรียกว่า W-Frage และ Ja/Nein-Frage และภายในโครงสร้างของคำถามนั้นมีการใช้คำกริยาที่มีกาลเป็นปัจจุบัน และอดีตแบบ Präteritum

ตัวอย่างพาดหัวข่าว

แบบที่ 1 รูปประโยคคำถามที่ต้องการข้อมูล

(Ergänzungsfrage/W-Frage)

31. Wer war Thailands König Bhumibol?

(Available: <https://p.dw.com/p/2R8p1>)

32. Gefangen in der Höhle: Wie lange macht die Psyche das mit?

(Available: <https://p.dw.com/p/2gmrn>)

รูปแบบคำถามที่ต้องการข้อมูลเพิ่มเติมในข้อสงสัย เป็นคำถามที่ขึ้นต้นคำถามด้วย Wortfrage (Wh-Question) ในประโยคมีภาคประธาน ภาคแสดง และกรรม มีการวางตำแหน่งคำกริยาหรือภาคแสดงอยู่ตำแหน่งเดียวกับประโยคบอกเล่า นั่นคือตำแหน่งที่สองและต้องมีการผันตามบุรุษ พจน์ และการกของประธานทั้งนี้การใช้

ในพาดหัวข่าวที่พบมีทั้งเป็นปัจจุบันกาลและอดีตกาลแบบ Präteritum (Past Tense) ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับว่าเหตุการณ์ที่กล่าวถึงเกิดขึ้นเมื่อใด

แบบที่ 2 รูปประโยคคำถามที่ต้องการการตัดสินใจว่าใช่หรือไม่ใช่ (Entscheidungsfrage/Ja/Nein-Frage)

33. Menschen ertrunken bei Bootsunglück vor Urlaubsinsel in Thailand?

(Available: <https://p.dw.com/p/30uMm>)

รูปแบบคำถามที่ต้องการคำตอบเพียงใช่หรือไม่ใช่ ตามปกติคำถามลักษณะนี้จะขึ้นต้นคำถามด้วยคำกริยาที่มีการผันให้สอดคล้องตามประธานหรือทางไวยากรณ์เรียกว่า Entscheidungsfrage (Yes/No - Question) โดยคำกริยาที่ขึ้นต้นคำถามนั้นมีการผันตามเพศ พจน์และการกของประธาน เช่นกัน แต่ในพาดหัวข่าวพบว่าไม่มีคำกริยาขึ้นต้นประโยค มีการละคำกริยาและคำนำหน้านาม แต่อย่างไรก็ตามคนที่อ่านพาดหัวข่าวเหล่านี้จะเข้าใจคำถามโดยปริยาย

2. เนื้อหาในพาดหัวข่าวของ Deutsche Welle

จากการศึกษาพบว่าข่าวที่ถูกนำเสนอใน Deutsche Welle มีหลายข่าวเป็นข่าวตาม (Follow-up Story) นั่นคือการนำเสนอความคืบหน้าของข่าวต่อเนื่องจากที่เสนอข่าวไปแล้ว ซึ่งข่าวนั้นยังคงอยู่ในกระแสความสนใจของผู้อ่าน จากการจัดเรียงอันดับข่าวอัตโนมัติตามจำนวนความถี่ของการอ่านข่าวออนไลน์ทางเว็บไซต์ dw.com เนื้อหาข่าวที่มีคนเข้าอ่านมากที่สุดสามลำดับแรก คือ ข่าวเกี่ยวกับการช่วยเหลือเด็กที่ติดถ้ำหลวงที่จังหวัดเชียงราย โดยมีการเสนอข่าวเรื่องนี้อย่างต่อเนื่องรวม 19 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 38 อันดับสองคือข่าวเกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และแหล่งท่องเที่ยว มีการเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องนี้รวม 14 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 28 ส่วนอันดับสามเป็นข่าวเกี่ยวกับนักการเมือง มีการเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องนี้รวม 8 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 16 ของข่าวทั้งหมด เนื้อหาข่าวที่พบเรียงลำดับตามความถี่ของการนำเสนอข่าวดังนี้

2.1 ข่าวเกี่ยวกับการช่วยเหลือเด็กติดถ้ำหลวงที่จังหวัดเชียงราย

ตัวอย่างของพาดหัวข่าว

34. Höhlenretter unter Hochdruck

(Available: <https://p.dw.com/p/30ysW>)

35. Jungen in thailändischer Höhle müssen wohl noch lange warten

(Available: <https://p.dw.com/p/2ysVk>)

36. Alle 13 Eingeschlossenen aus Höhle in Thailand befreit

(Available: <https://p.dw.com/p/311dg>)

ถือว่าเป็นข่าวที่สื่อเยอรมันให้ความสนใจมากที่สุด มีการนำเสนอข่าวอย่างต่อเนื่องในทุกวัน เช่นเดียวกับสื่อไทยและสื่อจากทั่วโลก มีการส่งผู้สื่อข่าวมาติดตามสถานการณ์ถึงสถานที่เกิดเหตุในพื้นที่ประเทศไทย ด้านคำศัพท์ในพาดหัวข่าว (34) มีการใช้คำศัพท์ “unter Hochdruck” เพื่อแสดงถึงความกดดันที่เกิดขึ้นกับเหตุการณ์นี้ใน (35) มีการใช้คำศัพท์ “wohl” ในความหมายเดียวกับ “besorgt” สื่อถึงความกังวลว่า การให้ความช่วยเหลือเด็กที่ติดถ้ำยังทำไม่สำเร็จ นอกจากนี้ใน (34)–(36) มีการใช้คำศัพท์ในวงความหมายเดียวกันเช่นใช้คำว่า “Jungen” และ “Alle 13 Eingeschlossenen” ซึ่งหมายถึงกลุ่มเด็ก (ผู้ชาย) ที่ติดถ้ำหลวงขุนน้ำนางนอน

2.2 ข่าวเกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ตัวอย่างของพาดหัวข่าว

37. Tödliche Nahrung: Meeresschildkröte verendet an Unmenge Plastikmüll

(Available: <https://p.dw.com/p/2zGXA>)

38. Wal stirbt mit mehr als 80 Plastiktüten im Magen

(Available: <https://p.dw.com/p/2yrZx>)

39. Zu viele Touristen: Thailand sperrt Maya Bay

(Available: <https://p.dw.com/p/2rkUD>)

เนื้อหาของข่าวส่วนใหญ่เสนอประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งอาจเป็นข่าวที่เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยว เพราะประเทศเยอรมนีได้ชื่อว่าเป็นประเทศหนึ่งที่รักษาสีเขียวสิ่งแวดล้อม ดังนั้นสื่อเยอรมันจึงให้ความสำคัญนำเสนอประเด็นข่าวเรื่องนี้อย่างต่อเนื่อง คำศัพท์ที่ใช้จะแสดงให้เห็นถึงความเสียหาย ความตาย อาทิ ใน (37) มีการใช้คำศัพท์ที่หมายถึงตายหรือเสียชีวิตถึงสองคำ นั่นคือคำว่า “tödlich” (คำคุณศัพท์) และ “verenden” (คำกริยา) “tödlich” เป็นส่วนขยายของคำนาม “Nahrung” แปลว่าอาหาร ในพาดข่าวนี้อธิบายลักษณะการจมน้ำเสียชีวิตโดยใช้เครื่องหมายทวิภาค (:) เพื่อบอกถึงสาเหตุแห่งการตาย (ของเต่าทะเล) โดยข้อความที่อยู่ทางขวาของเครื่องหมายทวิภาคจะเป็นส่วนที่บอกเหตุการณ์หรือผลอันเกิดจากเหตุ (Kurz, 2010) ในพาดหัวข่าว (38) มีการใช้คำกริยา “sterben” ซึ่งแปลว่าตายหรือเสียชีวิตเช่นเดียวกับ “verenden” การใช้คำศัพท์ที่มีวงความหมายเหมือนกันยังพบในการใช้คำนาม “Plastiktüten” (ถุงพลาสติก) และ “Plastikmüll” (ขยะพลาสติก) ใน (39) มีการใช้เครื่องหมายทวิภาคเช่นกัน ซึ่งส่วนหน้าของทวิภาคคือการบอกสาเหตุ นั่นคือ “Zu viele Touristen” (จำนวนนักท่องเที่ยวที่มากเกินไป) นำสู่ผลที่ตามมา คือ “Thailand sperrt Maya Bay” (ไทยปิดอ่าวมาหยา) ในพาดหัวข่าวนี้อาจพบว่ามีการใช้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ (Bay) จากการศึกษาของ วลี เทียรบุญเลิศรัตน์ (2558) เรื่องการใช้คำภาษาต่างประเทศในนิตยสารข่าวภาษาเยอรมัน พบว่ามีการนำคำภาษาอังกฤษมาใช้มากเป็นอันดับสองรองจากภาษาละติน

2.3 ข่าวเกี่ยวกับนักท่องเที่ยว

ตัวอย่างของพาดหัวข่าว

40. Militärs in Thailand versprechen Parlamentswahlen in einem Jahr
(Available: <https://p.dw.com/p/2IYND>)
41. “General Rolex” bringt Thailands Militär in Bedrängnis
(Available: <https://p.dw.com/p/2t2AY>)
42. Urteil im Prozess gegen Thailands Ex-Premier steht bevor
(Available: <https://p.dw.com/p/2ijfV>)

ลักษณะของข่าวการเมืองที่พบในพาดหัวข่าวมักเสนอข่าวเกี่ยวกับตัวบุคคลมากกว่าระบบการเมือง ใน (40) และ (41) มีการใช้คำศัพท์ที่ไม่ได้แปลว่ารัฐบาล (Regierung) แต่ผู้อ่านสามารถเข้าใจได้ว่าหมายถึงรัฐบาล มีการใช้คำศัพท์ว่า “Militär” ซึ่งบอกที่มาของรัฐบาลเพราะรัฐบาลชุดนี้มาจากการยึดอำนาจของทหาร นอกจากนี้ยังมีการใช้นายาเรียกนักการเมืองที่อยู่ในข่าวด้วยคำศัพท์ภาษาอังกฤษว่า “General Rolex” (“นายพลโรเล็กซ์”) แทนการเอ่ยชื่อจริง และเป็นที่น่าสังเกตว่าคำนี้ถูกเขียนอยู่ในเครื่องหมายอัฒประกาศ (“...”) ซึ่งแสดงถึงอาการของการเยาะเย้ย เสียดสี แดกดัน ใน (42) มีการใช้คำศัพท์ที่เป็นคำยืมมาจากภาษาอังกฤษ (Ex-Premier) ซึ่งหมายถึงอดีตนายกรัฐมนตรี และข่าวที่เกี่ยวข้องกับอดีตนายกฯ มักจะมีการใช้คำศัพท์ในวงที่มีความหมายของการดำเนินการทางคดีความด้วย เช่นคำว่า “Urteil” (คำตัดสิน คำพิพากษา)

2.4 ข่าวเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์ไทยรัชกาลที่ 9

ตัวอย่างของพาดหัวข่าว

46. Wer war Thailands König Bhumibol?

(Available: <https://p.dw.com/p/2R8p1>)

47. Einäscherungszeremonie für Thailands König Bhumibol

(Available: <https://p.dw.com/p/2mW9q>)

48. Einäscherung von Thailands König Bhumibol

(Available: <https://p.dw.com/p/2mTbh>)

ช่วงวันที่ 25 – 29 ตุลาคม พ.ศ. 2560 ทางรัฐบาลได้จัดพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช โดยวันที่ 26 ตุลาคม พ.ศ. 2560 เป็นวันถวายพระเพลิง สื่อทั่วโลกให้ความสนใจติดตามรายงานสถานการณ์ ซึ่ง Deutsche Well ได้เสนอข่าวเกี่ยวกับพระองค์ถึงสามครั้งในวันที่ 26 ตุลาคม พ.ศ. 2560 โดยมีการเสนอข่าวเกี่ยวกับพระราชประวัติและพระกรณียกิจของพระองค์ ด้านคำศัพท์ที่ใช้จะอยู่ในวงความหมายที่เกี่ยวกับพระมหากษัตริย์คือคำว่า “König” หรือใช้คำว่า “Einäscherungszeremonie” และ “Einäscherung” ซึ่งหมายถึงพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ

2.5 ข่าวอุบัติเหตุ

ตัวอย่างของพาดหัวข่าว

46. Tote und Verletzte bei Bootsunglücken vor Thailand

(Available: <https://p.dw.com/p/30v6n>)

47. 50 Menschen ertrunken bei Bootsunglück vor Urlaubsinsel in Thailand?

(Available: <https://p.dw.com/p/30uMm>)

48. 20 Tote bei Busunglück in Thailand

(Available: <https://p.dw.com/p/2vE9l>)

ในพาดหัวข่าว (46) และ (47) เสนอข่าวอุบัติเหตุทางเรือครั้งใหญ่ ซึ่งเกิดขึ้นในสัปดาห์เดียวกันของเดือนกรกฎาคม 2561 ส่วน (48) เสนอข่าวอุบัติเหตุของรถบัส ทั้งสามข่าวมีการใช้คำศัพท์ในวงความหมายที่บ่งบอกถึงการเสียชีวิตและบาดเจ็บที่เกิดขึ้นจากอุบัติเหตุ ซึ่งได้แก่คำว่า “Tote” ใน (46) และ (48) หมายถึงผู้เสียชีวิต ส่วนคำว่า “Verletzte” หมายถึงผู้บาดเจ็บ คำทั้งสองเป็นคำนามที่เกิดจากคำคุณศัพท์ “tot” และ “verletzt” นอกจากสองคำดังกล่าว ในตัวอย่างพาดหัวข่าวทั้งสามนั้นมีการใช้คำศัพท์ที่เป็นคำประสมในลักษณะ คำนาม + คำนาม (Boot(s) + Unglück และ Bus + Unglück) ซึ่งคำนามคำหลัง “Unglück” หมายถึง ความโชคร้าย ในที่นี้ถูกใช้ในความหมายของอุบัติเหตุ (Unfall) ซึ่งคำศัพท์เหล่านี้นักเจอในการเสนอข่าวเกี่ยวกับอุบัติเหตุต่างๆ

2.6 ข่าวความไม่สงบในภาคใต้

ตัวอย่างของพาดหัวข่าว

49. Drei Tote bei Anschlag im muslimischen Süden Thailands

(Available: <https://p.dw.com/p/2rGlq>)

พบพาดหัวข่าวที่นำเสนอข่าวเกี่ยวกับความไม่สงบในภาคใต้เพียงหนึ่งข่าวเท่านั้น มีการใช้คำศัพท์ “Tote” ซึ่งหมายถึงผู้เสียชีวิต ส่วนคำว่า “Anschlag” หมายถึง “การโจมตี” “การถล่ม” ซึ่งเป็นเหตุให้มีผู้เสียชีวิต คำศัพท์ที่ใช้จึงอยู่ในวงความหมายของอุบัติเหตุ การสูญเสียชีวิต หรือการได้รับบาดเจ็บจากเหตุการณ์ไม่สงบที่เกิดขึ้น

บทส่งท้าย

การใช้คำภาษาเยอรมันในพาดหัวข่าวนั้นมีลักษณะเฉพาะตัว การเลือกคำมาเรียงร้อยเป็นข้อความเพื่อพาดหัวข่าวที่ยังต้องคงกฎเกณฑ์ทางไวยากรณ์ไว้ และข้อความในพาดหัวข่าวต้องกระชับ สั้น แต่ได้ใจความเพื่อให้ดึงดูดความสนใจของผู้อ่านนั้นไม่ใช่เรื่องง่าย เมื่อพิจารณาจากภาษาและเนื้อหาที่อยู่ในพาดหัวข่าวที่ได้นำเสนอในเว็บไซต์ข่าวของ Deutsche Welle พบว่ารูปแบบของพาดหัวข่าวที่ใช้มี 4 แบบ คือ 1) รูปแบบประโยคบอกเล่า ซึ่งเป็นรูปแบบที่นิยมใช้มากที่สุด 2) รูปแบบวลี 3) รูปแบบที่ใช้คำกริยากรรมจาก และ 4) รูปแบบประโยคคำถาม ซึ่งเป็นรูปแบบที่ใช้น้อยที่สุด ไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบใดก็ตาม พบว่ามีการละคำ เช่น คำนำหน้านาม ใช้ส่วนขยายในลักษณะของวลีหลายรูปแบบ ถึงการเรียงคำของส่วนขยายต่าง ๆ จะซับซ้อนแต่ยังยึดหลักความคล้อยตาม (ปฏิภาค: Korrespondenz) และการกำกับ (Rektion) มีการใช้บุพบทสืขยายนามวลีพบในพาดหัวข่าวค่อนข้างมาก เพราะพาดหัวข่าวต้องนำเสนอประเด็นสำคัญของข่าว ด้านเนื้อหาของข่าว พบว่ามีการนำเสนอข่าวที่เป็นกระแสนิยม และข่าวที่มีผลกระทบกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งคนเยอรมันและประเทศเยอรมนีมีความตระหนักถึงการรักษาสังแวดล้อมค่อนข้างสูง (Umweltbewusstsein) ทำให้สื่อออนไลน์มักจะนำเสนอข่าวด้านสิ่งแวดล้อม ในขณะที่ไม่พบข่าวบันเทิงและข่าวกีฬา ด้านคำศัพท์ที่ใช้ในพาดหัวข่าว พบว่ามีการใช้คำศัพท์ที่อยู่ในวงความหมายเดียวกันในข่าวที่มีเนื้อหาคล้ายคลึงกัน

จากการที่ได้ศึกษาพาดหัวข่าวสามารถสรุปได้ว่าภาษาในพาดหัวข่าวมีความน่าสนใจ ถือเป็นศิลปะอย่างหนึ่ง การเลือกใช้คำต้องมีความกระชับ ตรงประเด็น และขณะเดียวกันต้องสามารถดึงดูดความสนใจของผู้อ่านให้สนใจอ่านข่าว นอกจากการเลือกใช้คำแล้ว โครงสร้างทางภาษาที่มาเรียงร้อยเป็นข้อความในพาดหัวข่าวมีความหลากหลายด้วยลักษณะเด่นและความหลากหลายของพาดหัวข่าวในด้านไวยากรณ์และคำศัพท์ จึงสามารถนำพาดหัวข่าวมาใช้เป็นสื่อในการเรียนรู้เพิ่มเติมให้กับผู้เรียนได้ สุภาภรณ์ สุวรรณโณภาส (2552) ได้กล่าวถึงวิธีที่ช่วยทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ไวยากรณ์ภาษาเยอรมันได้อย่างประสบผลสำเร็จ คือวิธีการเรียนรู้ที่เน้นความเข้าใจและการจดจำหลักเกณฑ์ทางไวยากรณ์และนำมาผสมผสานกับการเข้าถึงหลักไวยากรณ์ด้วยตัวเอง

หากนำพาดหัวข่าวมาใช้เป็นสื่อการเรียนรู้เพิ่มเติม ผู้เรียนจะมีโอกาสได้ฝึกวิเคราะห์ภาษา และโครงสร้างทางไวยากรณ์ด้วยตนเอง เกิดความเข้าใจและจดจำไวยากรณ์ได้นอกจากนั้น ยังเป็นการเพิ่มพูนคลังคำศัพท์และพัฒนาความรู้ด้านไวยากรณ์รวมถึงพัฒนาทักษะ ด้านการอ่านให้แก่ผู้เรียน โดยเฉพาะพาดหัวข่าวที่เกี่ยวกับประเทศไทยซึ่งเป็นเรื่องใกล้ตัว ของผู้เรียนไทย และผู้เรียนมีข้อมูลข่าวเหล่านี้เป็นเบื้องต้นอยู่แล้ว จึงช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียน เกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้คำศัพท์และไวยากรณ์ภาษาเยอรมันมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- ตรุณี หิรัญรักษ์. (2530). การหนังสือพิมพ์เบื้องต้นกรุงเทพฯ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรสวรรค์ วัฒนางกูร. (2553). ไวยากรณ์และการใช้ภาษาเยอรมันสำหรับผู้เรียนไทย. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วลี เทียรบุญเลิศรัตน์. (2558). คำภาษาต่างประเทศในนิตยสารข่าวภาษาเยอรมัน. วารสารมนุษยศาสตร์. 22(2), 163-184.
- สุทธิดา นาคเจริญ. (2559). การพาดหัวข่าวในสื่อออนไลน์. วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี. 12(6), 143-152
- สุภาภรณ์ สุวรรณโอภาส. (2552). เทคนิคการเรียนรู้ไวยากรณ์ภาษาเยอรมัน. วารสาร วิชาการคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. 13(2), 153-172.
- สุรัตน์ ศรีราษฎร์. (2546). รายงานวิจัยเรื่องการใช้คำในพาดหัวข่าวของหนังสือพิมพ์ราย วัน: ศึกษารูปคำและความหมาย. วารสารวรรณวิทัศน์. 3(พ.ย.), 198-214.
- เอนก กิมสุวรรณ. (2551). วากยสัมพันธ์เยอรมัน. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เอนก กิมสุวรรณ. (2552). ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับโครงสร้างนามวลีซับซ้อนเพื่อการใช้ และการแปลภาษาเยอรมัน. วารสารมนุษยศาสตร์สาร. 10(2), 70-91.
- Gehr, Martin. (2016). Überschrift. Retrieved August 15, 2018, from <http://journalistikon.de/ueberschrift>.

Kurz, Josef.et.al. (2010). **Die Überschrift (Der Titel), Stilistik für Journalisten.**

2. Auflage. Wiesbaden: Springer VS.

Traoré, Salifou. (2553). **วากยสัมพันธ์เยอรมัน**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง.